

45); *Bot* 1359 (*CoDoACA* XII, 45).

En resum tenim una primera dada de 1153, de lectura discrepant *Burot* o *Buzot*, després cinc dades amb *oo* doble, des de 1224 a 1366, en fi contret en *Bot* des de mj. S. XIV. El seguit de dades coincidents amb *oo* és el més fidedigne, majorment tenint en compte que la forma diferent, és menys de fiar, pel mateix desacord entre les dues variants: que es podria interpretar suposant que una *b* imperfecta hagi estat lligida *z* o *r* per l'un o l'altre, o impresa erradament.¹

ETIM. En tot cas la doble vocal, sigui en hiatus o amb esvaïment d'una consonant débil perduda, és un fet orientador per a l'ètimon. Trobant-nos en una zona plena de NLL d'origen àrab, hem de pensar en una dels nombrosíssims noms en *Abu-*, vulgarment *Bu-*, NPP en principi, amb el valor originari de 'pare de', i sovint amb ús figurat 'el de', quasi-pronominal, 'aquell de'.

Això ens fa pensar en el nom de la dinastia dels *Beni-Hud*, reis de Saragossa i de tota la taifa aragonesa, que hi regnaren llarg temps, des de 1039: ben historiat en la bàsica obra de Dozy, *Histoire des Musulmans d'Espagne* (Leyden 1861), p. 262 i González Palencia, *Hist. de la Lit. Ar-Esp.* § 263. Ara bé és sabut que l'arquebisbat de Saragossa i els sobirans d'allà dominaren en temps dels moros fins al Mataranya (< àr. *maṭrāniya* 'arqueiepiscopal', *E.T.C.* II, 89). Una etimologia ben versemblant seria, doncs, que el nostre *Boot* vingui de (*a*)*bu Ḥūd* amb el sentit de 'el (poble) dels *Ḥūd*', 'dels fills de *Iben-Hud*', algun dels quals és de creure que vagi dominar fins aquest rodal.

Altament cal tenir en compte que el nom d'aquests poderosos pertanyia a l'arrel àrabiga *ḥud*, general i ben coneguda, en l'àrab asiàtic, africà i espanyol. En particular el substantiu *ḥayd* es registra en abundància, en diverses aplicacions de la idea de cavitat —lloc o objecte pregon: «bassin, cuvette, baquet», «outre pour eau» (gloss. dels historiadors, per G. De Goeje), «pièce d'eau, étang» (a l'Edrissi, I. Hayyan, Dombay), i en les fonts hispàniques, amb aplicació agrícola: «areola horti» (*RMa*, 90, 251) «era de ajos, cebollas», «era como quiera», «escava de árboles» (*PAlc*) i en el Tractat d'Agricultura del lisboeta Aben-al-Auam (S. XII): Dozy, *Suppl.* I, 336.

I és el cas que el poble de *Bot* es troba justament en la fonda depressió entre la *Roca Mala* i la Serra de Pàndols (*GGC*, 476). De manera que l'ètimon podia ser igualment *bu-ḥayd* 'el de la conca, la clotada dels erols' etc. A penes hi hauria diferència puix que el nom dels reietons no era sinó una lleu variant vocàlica del mateix mot i arrel; per a tot arabòfon tot era u gairebé, i és ben possible que per a ells, en anomenar el poble, confluïssin i se sumessin la idea de la situació topogràfica i la dels senyors dominadors.

L'ús de *Ḥūd* com a NP està ben comprovat per les diverses fonts antropològiques, si bé es nota que aquí hi hagué vacil·lació entre les diverses variats d'aspirada i de *d*: a Algèria *Ḥūd* i el fem. *Ḥūda* (*GGAig.* 60

196); a Aràbia, Hess en registra tres noms, però com *ḥud* (p. 20) amb el *d* no emfàtic, i a Egipte hi ha *būdā* fem. (Littmann, p. 88); en fi *būd* figura en la teologia mahometana de l'Alcorà, com a nom d'un famós profeta precursor (*Shorter Encycl. of Islam*, p. 140). Vacil·lació efectiva també en la llengua viva, car en el glossari dels geògrafs àrabs p. p. De Goeje es troba *ḥayda* «bas fond, terrain enfoncé (Dozy, *Suppl.* II, 768). En fi l'arrel *ḥud* és ja corànica (Penrice), i l'arrel *ḥūd* es registra des dels més antics lexicògrafs orientals (Djauhari, *Qamús* etc.: Lane, 670b).

Rebutgem altres enllaços etimològics en què es podria pensar. A desgrat de la suspecta menció *Buzot/Burot* (al capdavant, hapax, i discrepant amb si mateix), no pot tenir res a veure amb el nom de *Bu(s)ot*, poble de la Marina alacantina, que té una *-s* constant i ben diferent. En el *DECat* II, 163a26, ja indico altres vagues pistes, amb gran dubte, que ara descartem del tot.

Parònims que en part són merament casuals, i alguns, com els primers, poden ser posttopònims del nom present. *Can Bòt*, dos vells masos del Vallès: un a mig camí de Samalús a Cànoves (que fou propietat dels enyorats valents amics J. M. Batista Roca, i J. Baltà; un altre, en el camí de Cànoves a Marata (mapa Brossa): tots dos pron. *bòt* (1956). *Font de Bòt* te. Ador (xxxii, 85.4), recorda *bût* que registra *RMa* (43) com equivalent d'embut («infusorium») i deu ser deformació mossàrab del nom romànic (IMBUTUM); hi ajunto *El Bòt* te. Alfàs, però com que aquest és un accident coster (xxxv, 5.20) és més probable que vingui d'un atracador de bots o llaguts.

Més se n'allunyen encara els nombrosos femenins de forma *Bóta*, que trobem en el P. Val. Són: *Font de la Bóta* te. Almenara (Plana Baixa) (xxx, 8.12, *IGC* '98 × '57); Barranc del Pont de la *Bóta* te. Morella dena del Mòll (xxvii, 175.18); Rincó de *Bóta* te. Vilamarxant (xxx, 114, 14); *Bóta* te. Lutxent (xxxi, 193.10). Algun d'aquests noms pot venir del grup de *botar* 'desbotar, desbotar-se' (que hem estudiat en art. especial); altres, d'una *bóta* posada per recollir aigua, i algun anirà amb aquell *Bòt* mossàrab del te. d'Ador. No crec que cap d'ells es relacioni amb el *Bòt* de la Terra Alta ni amb el *Busot* de la Marina; però els deixo consignats ací, amb vistes a possibles revisions, i per memòria. A Mallorca: *Can Bóta* de la pda. de Filella, te. Felanitx (xli).

¹ Si una forma com *Buzot* existí realment, també es podria explicar, com ultracorrecció catalana de l'emudiment de la *-z-* entre vocals, tal com es troba antigament *reçenes* en lloc de l'arabisme *reben* 'ostatge', en el temps en què la *-z-* dels arabismes es convertí ocasionalment en *b* catalana: *a(z)embles* i altres exs. que dono s. v. *Aitona* < *Azeitona*.

BÓTA, Camp de la ~

En els afores E. de Barcelona (pron. *bòta* com ho he sentit des de 1910). Del fr. *butte* 'turonet', espe-